

Vlaanderen
is toerisme

MEMO RAN DUM

TOERISME
VLAANDEREN

BEGEESTERING
IN BEWEGING

Vlaanderen wil als regio excelleren op het wereldtoneel. De positionering “State of the art” verwoordt deze ambitie. De voorbije legislatuur heeft Toerisme Vlaanderen deze missie met brio ingevuld via de visie “Reizen Naar Morgen”. Ons agentschap nam het voortouw in het zoeken naar een evenwicht tussen de meerwaarde van toerisme voor de bewoner, de bezoeker, de ondernemer en de plek. Evolueren van “meer” naar “meerwaarde”, van “rendement op de investering” naar “maatschappelijk rendement op de investering” – dat was de doelstelling. Het finale doel: **GEMEENSCHAPPEN ONDERSTEUNEN OM TE FLOREREN.**

Deze visie werd met veel interesse onthaald, zowel binnen Vlaanderen als daarbuiten. Onze Vlaamse toeristische partners stapten mee in een netwerk en een traject dat de positieve kracht van reizen op de kaart zet. Experts van Toerisme Vlaanderen worden in binnen- en buitenland uitgenodigd om Reizen naar Morgen toe te lichten. Steeds meer landen, regio's en steden delen onze visie naar een duurzaam toerisme. Zo werd Vlaanderen een katalysator voor verandering.

Nu is de tijd rijp om een stap verder te zetten. Door te bouwen op het fundament van Reizen naar Morgen en onze filosofie te verrijken met een ambitieuze, beleidsveldoverschrijdende aanpak. Daarin reikt toerisme de hand naar andere beleidsvelden, om zo florerende gemeenschappen te helpen om hun maximale potentieel te benutten.

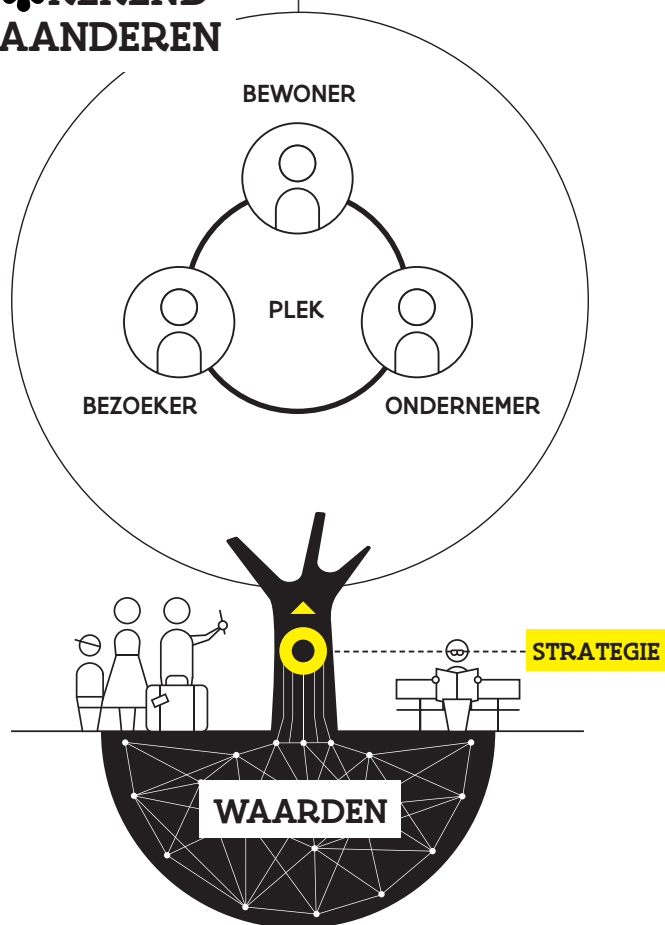
**Never change
— a winning team**

De voorbije legislatuur was voor Vlaanderen – en stapsgewijs ook voor de rest van de wereld – het begin van het tijdperk van “Reizen naar Morgen”. Die reis was en is succesvol. Dankzij toerisme creëren we meerwaarde voor alle belanghebbenden in een goed evenwicht, we scheppen verbinding tussen mensen, we

stimuleren participatie, we stellen kwaliteit voorop en we werken kennisgedreven. Daarom gaan we voor tal van structurele oplossingen en projecten verder op de ingeslagen weg, waarbij we blijven focussen op zes thema's:

- 1 Erfgoedbeleving
- 2 Vlaanderen Natuurlijk
- 3 Vlaanderen Fietsland
- 4 Culinaire Vlaanderen
- 5 Congressen en Events
- 6 Iedereen Verdient Vakantie

**FLOREREND
VLAANDEREN**

ERFGOEDBELEVING

We besteden aandacht aan de vele erfgoedwaarden die Vlaanderen rijk is. Daarvoor bouwen we verder op de succesvolle bestaande verhaallijnen: Vlaamse meesters, landgoederen (kastelen en tuinen), religieus erfgoed en het erfgoed van WO I. Deze verhaallijnen versterken de beleving op de plek, maken het erfgoed meer zichtbaar en maken de verbinding tussen de diverse erfgoedlocaties en -belevingen. We bekijken bovendien hoe we het werelderfgoed dat Vlaanderen rijk is, kunnen ontwikkelen en promoten.

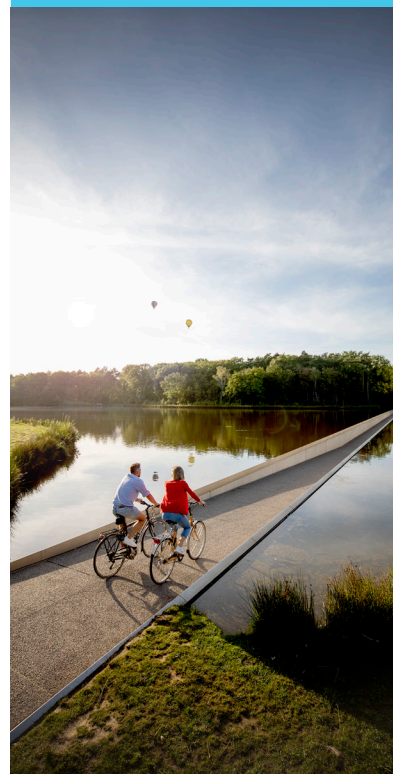
VLAANDEREN NATUURLIJK

Het is onze ambitie om van Vlaanderen een echte buitenbestemming te maken, en zo bij te dragen aan een duurzame toekomst voor onze natuur en landschappen. Daarvoor zijn de Vlaamse parken het uithangbord bij uitstek. Een goed uitgewerkt wandelaanbod, met een selectie toproutes voor elk type wandelaar, is daarbij essentieel, net zoals een goede samenwerking met landbouwbedrijven die mee hun schouders willen zetten onder de plattelandsbeleving.

VLAANDEREN FIETSLAND

Het buitengebied in Vlaanderen beschikt ook over een topaanbod aan fietsroutes. Dat maakt Vlaanderen tot het fietsland bij uitstek. Een op twee Vlamingen fietst wekelijks, een Vlaams gezin bezit gemiddeld drie fietsen en geen enkele andere regio vierde zoveel wereldkampioenen. Het blijft dus de ambitie om onze internationale reputatie op vlak van fietsland en koerscultuur te versterken.

CULINAIR VLAANDEREN

We zetten Vlaanderen in de markt als een culinaire topregio bij uitstek. Dat doen we onder meer met authentieke verhalen over onze biercultuur en streekgerechten. Ook bieden we samen met de vele betrokken partners sterke belevingen aan over onze streekproducten. Voor de Vlaamse wijn zetten we eerst nog in op ontwikkeling, en vervolgens op promotie.

CONGRESSEN EN EVENTS

Ook de reputatie van Vlaanderen als een aantrekkelijke bestemming voor impactvolle congressen willen we versterken. Dat doen we binnen de transitiedomeinen, die de Vlaamse regering als prioritair heeft aangeduid. Via EventFlanders takken we aan op de Visie 2050. We kijken daarbij verder dan cultuur en sport en bouwen op de aanbevelingen uit de evaluatie van EventFlanders (2023).

IEDEREEN VERDIENT VAKANTIE

Toerisme Vlaanderen strijdt voor het recht van elke Vlaming op vakantie. Via "Iedereen verdient vakantie" bouwen we verder aan een aanbod dat haalbaar is voor iedereen in onze samenleving, ook voor mensen in armoede. Dat is een beleidsveldoverschrijdende ambitie, die raakvlakken heeft met domeinen zoals inclusiviteit en gelijke kansen, cultuur, infrastructuur, transport en zelfs gezondheidszorg.

De pilootprojecten – de Godelieveabdij en de Kapucijnenkerk in Brugge, de Smaakhaven in Antwerpen, de Wielerhub in Oudenaarde, de Graventoren in Rupelmonde, het kasteel van Poeke in Aalter, het Rubenskasteel in Elewijt en het kasteel van Leut in Maasmechelen – naderen hun finale ontwerpfasen. Het participatief traject met de bewoners, de ondernemers en de bezoekers was rond-uit pionierswerk. Deze innovatieve projecten – die zowel binnen als buiten de toeristische sector een voorbeeldfunctie genieten – schrijven een nieuwe toekomst voor ons erfgoed, en worden binnen deze legislatuur afgewerkt. Vervolgens zoeken we voor elk van de sites de meest geschikte beheersformule. De site van de Commanderie van Sint-Pieters-Voeren, die Toerisme Vlaanderen verwierf in december 2023, moet al deze stappen nog doorlopen en zal eenzelfde voorbeeldrol opnemen.

Ook voor andere uitdagingen legt Toerisme Vlaanderen de lat hoog. Binnen het kader van het Vlaamse logiesdecreet bewaken en bevorderen we de kwaliteit van het logies in Vlaanderen. Zo gaat bijzondere aandacht naar het coachen van de jeugdverblijven in hun streven naar een nieuwe erkenning. Via subsidies ondersteunen we logies bij het nemen van klimaatmaatregelen. En we bepalen in samenspraak met de sector welke ondersteuning nodig is om gasten een onvergetelijk verblijf te garanderen.

Na de evaluatie van het logiesdecreet werd de stedenbouwkundige conformiteit van het toeristische logies terug ingevoerd als een toeristische uitbatingvoorwaarde. De handhaving van stedenbouwkundige inbreuken is een taak van

de stedenbouwkundige diensten en lokale besturen. We organiseren een ronde tafel en infosessies samen met VSG, Omgeving Vlaanderen en andere betrokken actoren om de lokale besturen in hun rol te ondersteunen. Daarnaast stellen we een aanpassing van het logiesdecreet voor zodanig dat een logies niet toeristisch erkend kan worden door Toerisme Vlaanderen (of een sterrenclassificatie kan krijgen) zonder dat het lokale bestuur bevestigt dat het logies stedenbouwkundig conform is.

Het spreekt voor zich dat we in al onze initiatieven en projecten veel aandacht besteden aan kwaliteit. Dat komt tot uiting in verschillende aspecten, zoals:

- een minimale ecologische voetafdruk;
- een inclusief toeristisch aanbod;
- een sterke focus op reiscomfort en beleving;
- bewoners, ondernemers en bezoekers die zich gedragen als ambassadeurs van de plek.

Samen met onze partners willen we ondernemers en organisaties hiervoor de nodige handvaten en tools aanreiken. Het gevolg van deze aandacht voor topkwaliteit

is een gastvrije en duurzame vakantie- of congresbeleving voor elke bezoeker.

De continuïteit in “Reizen naar Morgen” is het fundament voor een volgende stap

Reizen naar Morgen werkt. Daarom wil Toerisme Vlaanderen in de volgende legislatuur een stap verder zetten. Gemeenschappen helpen floreren lukt immers beter wanneer je de handen in elkaar slaat.

De complexe maatschappelijke vragen van vandaag vereisen méér dan sectorale antwoorden. Daarom wil Toerisme Vlaanderen in de toekomst nog meer **beleidsveldoverschrijdend samenwerken** met andere departementen en agentschappen. Die werking willen we structureel verankeren in onze organisatie.

Vanuit toerisme en onze eigen expertise willen we samen met andere beleidsvelden bijdragen aan gemeenschappelijke doelstellingen en oplossingen.

Die beleidsveldoverschrijdende samenwerking kan bijvoorbeeld uitgewerkt worden in de vorm van proeftuinen in Vlaanderen of de Living Labs van de Europese Commissie. Het concept kenmerkt zich door begrippen zoals: experiment, innovatie, beantwoordend aan complexe noden, aanwezigheid van een begeleidingstraject.

De **samenwerking** rond concrete doelstellingen kan Vlaanderenbreed worden uitgerold, maar dat is geen noodzaak. Er kan in eerste instantie gefocust worden op een aantal plaatsen. Een recente studie in opdracht van Toerisme Vlaanderen en Onroerend Erfgoed ("Erfgoed als hefboom", 21 december 2023) wijst uit dat adequate samenwerkingsvormen helpen om samen progressie te maken. De Regionale Landschappen, EventFlanders, het Vlaams Parkenbureau, Kustvisie,... zijn reeds bestaande samenwerkingsvormen. Daarbinnen worden gemeenschappelijke doelen geformuleerd op verschillende terreinen: mobiliteit, natuurbeheer, duurzaamheid, werkgelegenheid, digitalisering, erfgoed, toerisme, cultuur en nog zoveel meer. Vervolgens gaan alle betrokken beleidsvelden **samen aan de slag** om de gestelde doelen te bereiken. Dat maakt een harmonieus beleid mogelijk dat de hele gemeenschap ten goede komt.

Knopen doorhakken in duurzaamheid, mobiliteit en bereikbaarheid

Toerisme Vlaanderen wil concrete stappen zetten in het koolstofneutraal maken van het eigen patrimonium, door gebouwschilmaatregelen te nemen en te voorzien in alternatieve energie. Toerisme Vlaanderen wil daartoe een rollend fonds opzetten waarbinnen de opbrengsten uit

verkoop en verhuur van vastgoed kunnen dienen om te werken aan verdere verduurzaming van het patrimonium. De principes van ons duurzaamheidsplan schetsen daarvoor een duidelijk kader, en ook de "Glasgow Declaration for Climate Action in Tourism" en "Net Zero Carbon Event Pledge" – die wij van bij de start onderschreven – bieden inspiratie. Door het verduurzamen van het toeristische aanbod helpt de toeristische sector mee de energietransitie realiseren.

Ook op het vlak van mobiliteit willen we duurzame keuzes maken in **overleg met andere beleidsvelden en de ondernemers**. Indien we onze ambitie willen halen om onze bezoekers te appelleren op hun passie en hen een kwaliteitsvol verblijf in Vlaanderen te bezorgen, moeten die bezoekers spreiden in tijd en ruimte. Dan wordt bereikbaarheid van minder voor de hand liggende plekken belangrijker. Daarom wil Toerisme Vlaanderen qua bereikbaarheid voluit inzetten op de trein, de waterbus en de hierop geconnecteerde duurzame transportmogelijkheden zoals de Hoppinpunten en het goede aanbod aan deelmobiliteit. In de gezamenlijke aanpak van stati-

onsbuurten en watergebonden recreatie door diverse entiteiten van de Vlaamse en lokale overheden kunnen de verschillende sectorale belangen elkaar vinden en versterken, elk vanuit de eigen expertise maar met een gedeelde ambitie.

In lijn met Reizen naar Morgen richten we ons op die internationale doelgroepen die een meerwaarde bieden voor onze bestemming, met een duidelijke interesse of passie voor onze thema's. We zetten allianties op met partners die ervoor kunnen zorgen dat onze bezoekers op een duurzame manier naar en in Vlaanderen kunnen reizen.

Toerisme Vlaanderen als onderdeel van een groter geheel

Duurzame keuzes maken samen met andere beleidsvelden veronderstelt eveneens heldere afspraken binnen het toeristische veld zelf. Het is cruciaal om de eigen rol en deze van alle toeristische partners continu te evalueren om zo efficiënt mogelijk samen te werken. Zo ijveren wij voor een beter gedefinieerde samenwerking met Provinciale Toeristische Overheden (PTO), de

kunststeden en de toeristisch relevante centrumsteden. Niet alleen qua bestemmingsontwikkeling, ook qua promotie zijn de toeristische actoren de traditionele taakopdelingen (bijvoorbeeld binnenland/buitenland) ontgroeid. Een nieuw afsprakenkader, met transparantie rond de inzet van elke toeristische partner, waarbij maatwerk primeert, versterkt het onderlinge vertrouwen. Daarom willen wij op dit vlak knopen doorhakken, zodat de slagkracht van ieders engagement groeit in bredere projecten.

Geen technologische ontwikkeling, maar ook geen gastvrijheid zonder talentrijke en vakkundige Vlamingen. Nogal wat sectoren in Vlaanderen kampen vandaag met hetzelfde probleem: voldoende geschoolde en gepassioneerde talenten vinden. Ook al heeft Toerisme Vlaanderen geen directe impact op de tewerkstelling, toch kunnen wij in samenwerking met de andere beleidsvelden helpen om de knelpuntberoepen in toerisme in te vullen. Hoe dat zal gebeuren, wordt bepaald in nauw overleg met de sector, het departement

Artificiële Intelligentie, digitalisering, data-analyse en -ontsluiting worden ook in toerisme steeds belangrijker. Zo willen wij bijvoorbeeld stappen vooruit zetten in de digitalisering, door tools te ontwikkelen die meer personen met vakantiedrempels toelaten om autonoom van hun recht op vakantie te kunnen genieten. Maar we willen eveneens nagaan hoe we data en AI beter kunnen inzetten om de toeristische beleidskeuzes en strategie te verbeteren, de productontwikkeling en marketing te optimaliseren en daardoor het floreren van bestemmingen te stimuleren. Dat zijn vragen waardoor we ons de komende legislatuur willen laten leiden.

tement Werk en Sociale Economie, de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, het departement Onderwijs en de onderwijsinstellingen.

— Over koken en geld

Ambities zoals hierboven geschetst behoeven naast strategische planning ook de nodige middelen. Toerisme Vlaanderen beschikt over een belangrijke troef: gepassioneerde collega's met de nodige expertise. Wanneer we onze toeristische uitdagingen in een beleidsveldoverschrijdend kader plaatsen, zal een beperkte maar gerichte versterking van het personeelsbestand nodig

zijn. Uiteraard zullen ook de nodige budgetten voorhanden moeten zijn om de doelstellingen te halen. Het afwerken van de pilotsites zal nog een aanzienlijke budgettaire inspanning vragen. Aan de andere kant zal Toerisme Vlaanderen sterker inzetten op het binnenhalen van externe fondsen, zoals bijvoorbeeld Europese subsidies.

— Begeestering in beweging

Het werk van de voorbije legislatuur – de installatie en implementatie van Reizen naar Morgen – heeft een stevig fundament gelegd. Daarop voortbouwend kan toerisme een potentieel benutten dat zelfs verder reikt dan de toeristische sector zelf.

In de volgende legislatuur wil Toerisme Vlaanderen **de hand reiken naar andere beleidsvelden**, en zo mee veranderingen realiseren die de hele gemeenschap helpen floreren. Via beleidsveldoverschrijdende samenwerkingen kan toerisme een zaadje planten dat Vlaanderen meer vruchten opbrengt op het vlak van duurzaamheid, natuur en open ruimte, energie, mobiliteit, werkgelegenheid, sociale inclusie, digitalisering....

Om dit ambitieuze streven te realiseren, willen alle medewerkers van Toerisme Vlaanderen tijdens de volgende legislatuur elke dag enthousiast aan de slag gaan. Zo maken wij gepassioneerd mee het verschil. Dat is BEGEESTERING IN BEWEGING.

Vlaanderen
is toerisme

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Peter De Wilde, Toerisme Vlaanderen,
Grasmarkt 61, 1000 Brussel

WETTELIJK DEPOT

D/2024/5635/1

MEER INFORMATIE

www.toerismevlaanderen.be

COPYRIGHTS

Toerisme Vlaanderen
David Samyn
www.artinflanders.be
Vlaamse Jeugdherbergen
www.hallerbos.be
Tom Cornille
Roelof Pantjes

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welk wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

